

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Małecka

Protokolant: p.o. stażysty Aleksandra Strzałkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2018 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa D. K., M. K., K. K.

przeciwko (...) sp. z o.o. w P.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda D. K. kwotę 47.931,02 zł (czterdzieści siedem tysięcy dziewięćset trzydzieści jeden złotych dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- a. **od kwoty 5.000,00 zł od 18 sierpnia 2018 roku,**
- b. **od kwoty 42.931,02 zł od 16 października 2018 roku**

do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. K. kwotę 23.965,51 zł (dwadzieścia trzy tysiące dziewięćset sześćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt jeden groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- a. **od kwoty 2.500,00 zł od 18 sierpnia 2018 roku,**
- b. **od kwoty 21.465,51 zł od 16 października 2018 roku**

do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda K. K. kwotę 23.965,51 zł (dwadzieścia trzy tysiące dziewięćset sześćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt jeden groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- a. **od kwoty 2.500,00 zł od 18 sierpnia 2018 roku,**
- b. **od kwoty 21.465,51 zł od 16 października 2018 roku**

do dnia zapłaty;

IV. kosztami procesu obciąża pozwanego, szczegółowe rozliczenie pozostawiając Referendarzowi Sądowemu przy ustaleniu wynagrodzenia dla pełnomocników powodów na poziomie minimalnym.

SSO Małgorzata Małecka

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 lutego 2014 r., wniesionym do Sądu Rejonowego (...) w P., **powodowie D. K., M. K. i K. K.**, działający przez profesjonalnego pełnomocnika, wniesli o zasądzenie od pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwoty 15.000 zł na rzecz powoda D. K., 7.500,00 zł na rzecz powódki M. K. oraz 7.500 zł na rzecz powoda K. K. (łącznie 30.000 zł, w tym 20.000 zł z tytułu obniżenia wartości nieruchomości oraz kwoty 10.000 zł z tytułu kosztów potrzebnych do rewitalizacji akustycznej budynku) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty. Wnieśli także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu pozwu, powodowie wyjaśnili, że domagają się zasądzenia odszkodowania odpowiadającego nakładom koniecznym niezbędnym do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w celu ograniczenia przenikającego do wnętrza budynków hałasu lotniczego oraz odszkodowania za zmniejszenie wartości ich nieruchomości, w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wokół lotniska P. – Ł. w P., na mocy uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. Powodowie wskazali, iż na terenie powyższej strefy, w P., znajduje się nieruchomość oznaczona nr KW (...), której są użytkownikami wieczystymi oraz właścicielami posadowionego na niej budynku. Powodowie podali, iż ich nieruchomość nie posiada żadnych zabezpieczeń eliminujących uciążliwości wynikające z oddziaływania lotniska, w szczególności z emitowanego hałasu. Jako podstawę prawną roszczenia z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. wskazali art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska w zw. z art. 361 § 2 kodeksu cywilnego oraz przywołali szereg orzeczeń Sądu Apelacyjnego w P., wydanych w podobnej sprawie. Natomiast jako podstawę prawną żądania równowartości nakładów związanych z rewitalizacją akustyczną wskazali art. 129 ust. 2 w zw. z ust. 3 i art. 136 ust. 3 ustawy prawo ochrony środowiska. (k. 2-11 akt sprawy)

Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r. Sąd Rejonowy (...) w P. uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę do Sądu Rejonowego (...) w P. według właściwości miejscowej i rzeczowej.

W **odpowiedzi na pozew** z dnia 9 września 2014 r. **pozwany (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.**, działając również przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, pozwany wskazał, że powodowie w żaden sposób nie wykazali, by ponieśli szkodę w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania oraz w jaki sposób nastąpiło ograniczenie w ich korzystaniu z nieruchomości.

Pozwany wskazał, że objęcie obszarem ograniczonego użytkowania zabudowy mieszkaniowej położonej w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania miało na celu zagwarantowanie dodatkowej ochrony dla nieruchomości położonych w najbliższym otoczeniu lotniska. Zdaniem pozwanego, wprowadzenie (...) stabilizuje rynek nieruchomości, bowiem działalność pozwanego poddana jest większym rygorom, zaś poziom hałasu jest monitorowany i kontrolowany. Pozwany zwrócił uwagę, że (...) utworzono w oparciu o maksymalny poziom hałasu, nie zaś średni poziom hałasu emitowany przez lotnisko. Zatem zdaniem pozwanego, nie jest tak, że powodowie codziennie narażeni są na hałas na poziomie górnej granicy dopuszczalnej w (...). Pozwany zaakcentował również, że podjął szereg działań mających na celu ograniczenie hałasu emitowanego przez lotnisko jak m.in. ograniczanie liczby operacji lotniczych w porze nocnej do 12 startów i lądowań czy wyłączenie z eksploatacji głośnych i przestarzałych samolotów pocztowych. Dodatkowo pozwany wprowadził procedurę koordynacji lotów, czego efektem jest m.in. zmniejszenie uciążliwości funkcjonowania lotniska w porze nocnej.

Pozwany zwrócił także uwagę, że rozbudowa portu lotniczego nastąpiła już od lat 90 XX wieku, a więc okoliczność iż wzrósł ruch lotniczy nie powinna być dla powodów żadną nowością i zaskoczeniem.

Pozwany zakwestionował także roszczenia powodów z tytułu zwrotu nakładów na zapewnienie właściwego klimatu akustycznego, wskazując, że przesłanką zapłaty odszkodowania każdorazowo jest zaistnienie szkody. Pozwany zauważył, że konieczne jest ustalenie, czy nieruchomości stanowiąca własność powodów spełnia wymagania techniczne w zakresie ich ochrony przed hałasem przewidziane przepisami. Ponadto, pozwany podkreślił, iż ochronie akustycznej nie podlegają całe budynki, a jedynie określone pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi, np. sypialnia, pokój dziecięcy.

Pozwany wniósł również o oddalenie powództwa w zakresie żądania zasądzenia odsetek, bowiem wskazał, iż powodowie w żadnym wypadku nie wykazali, iż dochodzona przez nich kwota wyraża faktycznie istniejące ceny spadku wartości nieruchomości czy ceny kosztów nakładów. (k. 111-117 akt).

Pismem procesowym z dnia 3 października 2014 r. powodowie zaprzeczyli wszelkim twierdzeniom pozwanego oraz wskazali, że wnoszą jak dotychczas. Ponadto powodowie wskazali, iż wbrew twierdzeniom pozwanego wprowadzenie (...) w żaden sposób nie jest korzystne dla właścicieli nieruchomości, bowiem przyczyną utworzenia tego obszaru było przekroczenie na terenach otaczających lotnisko poziomu hałasu w środowisku oraz podkreślili, iż bezpośrednią konsekwencją położenia nieruchomości w obszarze (...) jest również spadek popytu na rynku nieruchomości na obiekty mieszkalne położone w ww. strefie. Powodowie wskazali także, że w związku z powstaniem ograniczeń związanych z zakazem przeznaczania terenów m.in. pod budowę szpitali, ich nieruchomości traci na wartości z uwagi na to, że dla potencjalnego nabywcy brak możliwości rozwoju obszaru, traktowany jest jako wada. Powodowie uściślili, iż ich dom został wybudowany zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i żaden organ administracyjny nie miał nigdy zastrzeżeń co do spełnienia przez niego norm technicznych. (k. 242-249 akt)

Pismem procesowym z dnia 25 lutego 2015 r. pozwany w całości podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w odpowiedzi na pozew z dnia 9 września 2014 r. i zaprzeczył wszelkim twierdzeniom powodów, których wyraźnie nie przyznał. (k. 308 akt)

Pismem procesowym z dnia 23 listopada 2015 roku powodowie rozszerzyli swoje powództwo do kwoty **97.204,00 zł** i zażądali od pozwanego:

1. na rzecz D. K. kwoty 48.602,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami naliczanymi od kwoty:

a) 15.000,00 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty,

b) 33.602,00 zł od dnia 20 lipca 2015 r. do dnia zapłaty,

2. na rzecz M. K. kwoty 24.301,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami naliczanymi od kwot:

a) 7.500,00 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty,

b) 16.801,00 zł od dnia 20 lipca 2015 roku do dnia zapłaty,

3. na rzecz K. K. kwoty 24.301,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami naliczanymi od kwot:

a) 7.500,00 zł od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty,

b) 16.801,00 zł od dnia 20 lipca 2015 r. do dnia zapłaty. (k. 416-417 akt)

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy (...) w P. stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do tutejszego Sądu. (k. 421 akt)

Pismem procesowym z dnia 22 lipca 2016 r. powodowie rozszerzyli swoje powództwo w ten sposób, że zamiast dochodzonych pozewem odsetek ustawowych od kwoty 30.000,00 zł naliczanych od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz od kwoty 67.204,00 zł naliczanych od dnia 20 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, zażądali od pozwanego:

1. na rzecz D. K. odsetek ustawowych od kwoty 48.602,00 zł naliczanych od dnia 24 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,
2. na rzecz M. K. odsetek ustawowych od kwoty 24.301,00 zł naliczanych od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty,
3. na rzecz K. K. odsetek ustawowych od kwoty 24.301,00 zł naliczanych od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty. (k. 525-526 akt)

Dnia 25 lipca 2016 r. sąd wydał wyrok częściowy zasądając od pozwanego na rzecz powoda D. K. kwotę 43.602,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, na rzecz powódki M. K. kwotę 21.801,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty oraz zasądając od pozwanej na rzecz powoda K. K. kwotę 21.801,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty. (k. 530 akt sprawy)

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w P. oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną, pozostawiając jednocześnie Sądowi Okręgowemu kwestię rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. (k. 617 akt sprawy)

Pismem procesowym z dnia 27 sierpnia 2018 roku, powodowie ostatecznie zmodyfikowali powództwo w ten sposób, że zamiast dochodzonej kwoty 10.000 zł z tytułu wartości koniecznych nakładów na nieruchomości niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego wraz z odsetkami ustawowymi naliczanymi od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, zażądali zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kwoty 95.862,04 zł, w szczególności zasądzenia od pozwanego na rzecz:

- a) D. K. kwoty 47.931,02 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty,
- b) M. K. kwoty 23.965,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty,
- c) K. K. kwoty 23.965,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty. (k. 785-787 akt sprawy)

Do końca postępowania strony konsekwentnie podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił, następujący stan faktyczny:

Powodowie D. K., M. K. i K. K. są użytkownikami wieczystymi nieruchomości gruntowej o numerze KW (...) składającej się z jednej działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 638 m² oraz właścicielami posadowionego na niej budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie wolnostojącej, o jednej kondygnacji nadziemnej z poddaszem użytkowym, niepodpiwniczonym, o pow. użytkowej 168,20 m². Nieruchomość mieści się przy ulicy (...) w P. na terenie gminy T..

Działka na której posadowiono budynek ma kształt prostokąta, z bezpośrednim dostępem do drogi publicznej. Niezabudowaną część działki urządzono odpowiednio do pełnionej funkcji (częściowo utwardzona kostką betonową, nasadzenia drzew i krzewów.).

dowód: wydruk i odpis zwykły księgi wieczystej KW nr (...), (k. 72-80 akt), opinia biegłego R. D. (k. 326-354 akt).

W dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., która weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r. Uchwała ta utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., podzielony na dwie strefy tzw. strefę wewnętrzną i tzw. strefę zewnętrzną, a w nim określiła ograniczenia w zakresie przeznaczania terenów, wymagań technicznych dotyczących budynków oraz sposobu korzystania z terenów.

Zgodnie z § 3 uchwały, granicę zewnętrzną obszaru ograniczonego użytkowania wyznacza się na podstawie:

- 1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;
- 2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;
- 3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska;
- 4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

W myśl postanowienia § 4 uchwały, w obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy:

- 1) strefę zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, określona w § 3, a od wewnątrz linia będąca obwiednią:
 - a) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla pory nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;
 - b) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla pory nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska;
- 2) strefę wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy lotniska.

W obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono przeznaczania nowych terenów pod budowę szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz pod strefy ochronne A uzdrowisk (§ 7 uchwały).

W obszarze ograniczonego użytkowania określono następujące sposoby korzystania z terenów w strefie wewnętrznej (§ 8 ust. 2):

- a) zabroniono budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- b) dopuszczono rozbudowę, odbudowę oraz nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- c) zabroniono tworzenia stref ochronnych A uzdrowisk,
- d) dopuszczono lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej.

W uchwale wprowadzono ponadto wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej (§ 9 ust. 2).

W § 2 pkt 3 uchwały wyjaśniono, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje

naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. W § 2 pkt 7 uchwały wyjaśniono także, iż przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Na mocy tej uchwały opisana wyżej nieruchomość, należąca do powodów, znalazła się w tzw. strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania.

Okoliczności niesporne, jak również dowody: wyciąg z raportu o oddziaływaniu na środowisko „Rozbudowa i modernizacja (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.” (k. 188-189-akt), uchwała Nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P. (k. 14-17 akt), decyzja (...) Dyrektora O. Ś. w P. z dnia 29 lutego 2011 r. (k. 130-163 akt), wyciąg z protokołu kontroli (...) w P. (k. 199-202 akt), wyciąg z decyzji (...) z dnia 7 grudnia 2011 r. (k. 164-187 akt), protokół z pomiarów hałasu lotniczego w środowisku (k.203-208 akt)

Pismem z dnia 8 lipca 2013 r. powodowie zgłosili pozwanemu roszczenie w wysokości 165.000 zł z tytułu szkody poniesionej przez powodów w związku z położeniem ich nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania i w sąsiedztwie lotniska P. – Ł. w P., w tym 90.000 zł z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości powodów oraz 75.000 zł z tytułu zwrotu nakładów koniecznych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego.

dowód: pismo z dnia 8 lipca 2013 r. zawierające zgłoszenie roszczenia (k. 91-92 akt).

W związku z wprowadzeniem (...) dla lotniska P.- Ł. w P. nieruchomość powodów wymaga nakładów w celu dotrzymania norm co do izolacyjności akustycznej, polegających na wymianie stolarki okiennej oraz wykonaniu instalacji wentylacyjnej. Koszt nakładów, które powodowie powinni ponieść w związku z wprowadzeniem (...) w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), w związku z określeniem na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków w zakresie, w jakim dotyczą podwyższonych na tym obszarze wymagań izolacyjności akustycznej, zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 30 stycznia 2012 r., wynosi 95.862,04 zł według cen aktualnych, oraz 93.798,48 według cen z lutego 2014 r.

dowód : opinia biegłego W. P. (k. 650-690), opinia biegłego Z. B. (k. 642-749).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów (urzędowych i prywatnych) oraz opinii biegłych sądowych W. P. i Z. B..

Zgodnie z treścią art. 244 k.p.c. dokumenty urzędowe stanowią dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Zgodnie natomiast z treścią art. 245 k.p.c. dokumenty prywatne stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zgromadzone w sprawie dokumenty nie były kwestionowane przez strony. Również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne z urzędu. Wiarygodność kserokopii dokumentów również nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

Opinia biegłego sądowego z dziedziny akustyki W. P. została zakwestionowana przez pozwanego, który wniósł o przedstawienie pisemnej opinii uzupełniającej z uwzględnieniem okoliczności wskazanych przez pozwanego, wniósł również o przesłuchanie biegłego na rozprawie a także o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny akustyki. Pozwany zarzucił biegłemu, że w sposób nieuprawniony określił wymaganą izolacyjność akustyczną przegród zewnętrznych budynku powódki, zapewniającej spełnienie wymagań Polskich Norm po utworzeniu (...) dla docelowego stanu na rok 2034; wyszedł poza tezę dowodową i przeanalizował okres czasowy, którego nie był uprawniony analizować. Pozwany zarzucił biegłemu również, że nie wyjaśnił metody jaką posłużył się przy wydzieleniu

fragmentów odpowiadającym operacjom lotniczym z zarejestrowanego sygnału akustycznego, co uniemożliwiło jej zweryfikowanie. Wskazał, iż ewentualne doprowadzenie do skumulowania hałasu od wszystkich źródeł, mogło zafałszować wyniki. Pozwany zarzucił także, że punkty pomiarowe ustanowiono na działce powodów, a nie wewnątrz budynku. Ponadto, biegłemu zostało zarzucone również, że przy dokonaniu analizy izolacyjności akustycznej przegród w budynku zostały zastosowane Polskie normy pod nazwą PN-B- (...) -3:1999 oraz P-B- (...) :2015-10 a powinna zostać zastosowana norma PN-B- (...) -02:1987 wynikająca z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. Pozwany zakwestionował również, by koszty doprowadzenia nieruchomości do zgodności z wymogami postanowień uchwały o utworzeniu (...) powinny objąć wyłącznie koszty doprowadzenia do standardu a nie koszty, które trzeba ponieść aby doprowadzić budynek do stanu technicznego wymaganego przez utworzeniem (...) lub koszty jeszcze wyższego standardu od wymaganego w (...). (k. 772-778 akt)

Na rozprawie w dniu 8 listopada 2018 r. biegły z dziedziny akustyki W. P. podtrzymał wnioski i twierdzenia zawarte w opinii głównej. Biegły wskazał, że wziął pod uwagę stan określony na rok 2034 z uwagi na to, że granice obszaru ograniczonego użytkowania zostały wyznaczone na ten stan przy określonej liczbie operacji lotniczych – 120 dla pory dnia i 12 dla pory nocy. Dlatego biegły nie mógł pominąć tak istotnego założenia. Ponadto, z przeprowadzanej analizy wynika, iż z biegiem czasu ilość operacji lotniczych się zwiększa. Do wydzielenia fragmentu sygnału akustycznego została zastosowana metoda referencyjna. Fragmenty są zawsze ponownie odsłuchiwane i w przypadku wystąpienia jakichkolwiek zakłóceń jak np. płacz dziecka czy szczekanie psa, to nie są one brane pod uwagę do obliczeń. Jest to standardowa metoda stosowana do takiego typu źródeł hałasu jak w przedmiotowej sprawie. Biegły wskazał, że punkty pomiaru nie znajdowały się wewnątrz budynku, ponieważ opinia została wykonana na podstawie normy z „trójką” (PN-B- (...) -3:1999), wg której aby wyznaczyć poziom miarodajny, punkty pomiaru muszą znajdować się na zewnątrz. Biegły również wyjaśnił, iż do opinii nie została zastosowana norma PN-B- (...) -02:1987 ponieważ jest ona stosowana tylko do hałasu związanego ze źródłami wewnątrz budynku oraz z lokalami użytkowymi, jak np. dyskoteka, klub czy kawiarnia i nie ma możliwości aby ją wykorzystać do hałasu powiązanego z portem lotniczym. Odnosząc się do zarzutu, iż koszty doprowadzenia nieruchomości do zgodności z wymogami postanowień uchwały o utworzeniu (...) powinny objąć wyłącznie koszty doprowadzenia do standardu a nie koszty, które trzeba ponieść aby doprowadzić budynek do stanu technicznego wymaganego przez utworzeniem (...) lub koszty jeszcze wyższego standardu od wymaganego w (...), biegły wyjaśnił, że stosuje okna o takiej wartości izolacyjności akustycznej, aby móc zapewnić prawidłowy klimat akustyczny.

Opinia biegłego sądowego z dziedziny budownictwa Z. B. również została zakwestionowana przez pozwanego, który wniósł o przedstawienie pisemnej opinii uzupełniającej z uwzględnieniem okoliczności wskazanych przez pozwanego oraz o przesłuchanie biegłego na rozprawie oraz o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny budownictwa. Pozwany zarzucił biegłemu, że przy ustalaniu wartości koniecznych nakładów zastosował średnie ceny publikowane przez (...) Serwis (...) oraz (...) według poszczególnych katalogów nakładów rzeczowych a nie wziął pod uwagę ceny ustalonej poprzez szczegółową weryfikację rynku tak aby okna zostały zakupione po możliwie najniższej cenie, żeby nie doprowadzić do nieuzasadnionego podwyższenia kwoty odszkodowania. Ponadto, pozwany zakwestionował przedmiotową opinię z uwagi, na to, że nie daje ona jednoznacznej odpowiedzi na pytanie czy nowe okna PCV zaproponowane przez biegłego nie spełniają jeszcze wyższych wymagań niż te, które wynikają z uchwały wprowadzającej (...). Pozwany zwrócił również uwagę na to, iż wymienione okna posiadają dodatkową wartość, która powinna zostać uwzględniona w oszacowaniu nakładów koniecznych, bowiem istnieje możliwość ich sprzedaży. Ponadto, pozwany zarzucił biegłemu, iż nie był uprawniony do weryfikacji konieczności zmiany warunków dotyczących wentylacji pomieszczeń, ponieważ biegły Z. P. nie zalecał wymiany wentylacji. (k. 778-781 akt)

Na rozprawie w dniu 8 listopada 2018 r. biegły z dziedziny budownictwa Z. B. wskazał, iż zawsze przy wymianie poszczególnych elementów są stosowane materiały o takich samych parametrach natomiast o podwyższonej izolacyjności. Nie jest podwyższany standard techniczny budynku, lecz zapewniana jest izolacyjność przegród zewnętrznych określona przez biegłego akustyka. Biegły wyjaśnił, że przy obliczaniu nakładów nie brał pod uwagę wartości przewyższających prawidłową izolacyjność okien, lecz tylko wartość określoną przez akustyka jaką powinny zawierać wymieniane okna. Biegły na zarzut nie uwzględnienia dodatkowej wartości starych okien, wyjaśnił, iż aby

zdemontować okno bez jego uszkodzenia należałoby ponieść większe koszty i przekroczyłyby to ich wartość. Tak więc byłoby to nieekonomiczne. Natomiast na zarzut pozwanego, iż nie był uprawniony do weryfikacji konieczności zmiany warunków dotyczących wentylacji, odpowiedział, że po obliczeniu łącznie z biegłym akustykiem dwóch wersji wentylacji budynku, okazało się, że wykonanie wentylacji z zastosowaniem nawiewników ściennych jest droższe od systemu wentylacji mechanicznej o 14.500,00 zł a nadto jest droższe w eksploatacji. Biegły wskazał, że w przypadku zastosowania wentylacji z wykorzystaniem nawiewników ściennych należałoby zastosować okna o jeszcze większej izolacyjności akustycznej a także należałoby doizolować niektóre przegrody zewnętrzne poprzez zastosowanie odpowiednich materiałów.

Tym samym Sąd uznał opinie biegłych W. P. i Z. B. za w pełni wiarygodne, szczególnie, że opinie zostały sporządzone przez osoby kompetentne, dysponujące odpowiednim zasobem wiedzy. Obie opinie są konsekwentne, jednoznaczne i stanowcze, a nadto zostały wydane z uwzględnieniem całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i badań własnych biegłych. Biegli w sposób szczegółowy przedstawili w swoich opiniach przesłanki, na których się oparli formułując końcowe wnioski. Zaprezentowane w nich ustalenia poparte zostały rzeczą, logiczną i zgodną z zasadami poprawnego wnioskowania argumentacją, co pozwala stwierdzić, że ich autorzy dysponują rzetelną wiedzą specjalistyczną w swojej dziedzinie i pozwala je uznać za pełne i kompletne.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał za zbędne przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych. Zebrany w sprawie materiał dowodowy był bowiem wystarczający dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie powodowie domagali się odszkodowania na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (u.p.o.ś.), wywodząc swoje roszczenia z faktu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P. na mocy uchwały Nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 października 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P.. Jest niesporne, że na jej podstawie będąca w użytkowaniu wieczystym powodów nieruchomości gruntowa wraz ze stanowiącym ich własność budynkiem mieszkalnym znalazła się w tzw. strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania. W ramach zgłoszonego powództwa, powodowie domagali się odszkodowania z tytułu spadku wartości prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej wraz ze stanowiącym ich własność budynkiem mieszkalnym w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. oraz z tytułu kosztów odpowiadających nakładom koniecznym do zapewnienia nieruchomości właściwego klimatu akustycznego. Za uwzględnieniem roszczenia przemawiała analiza materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy oraz ocena stanu faktycznego, dokonana przez pryzmat przepisów powołanych w uzasadnieniu pozwu. Należało podzielić argumentację powodów o istnieniu odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego za tak ustalony stan faktyczny, elementem którego jest utrata wartości rynkowej należącego do nich prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej wraz ze stanowiącym ich własność budynkiem mieszkalnym, o czym orzeczono w wyroku częściowym z dnia 25 lipca 2016 r., oraz konieczność poniesienia kosztów odpowiadających nakładom koniecznym do zapewnienia nieruchomości właściwego klimatu akustycznego w związku z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P..

Stosownie do przepisu art. 135 § 1 u.p.o.ś. obszar ograniczonego użytkowania tworzy się dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy po realizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu.

Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały – art. 135 ust. 2 u.p.o.ś. Przed nowelizacją tego przepisu czynił to natomiast właściwy wojewoda w drodze rozporządzenia; przykładem tutaj jest chociażby lotnisko wojskowe P. – K.. Dla zakładów lub innych obiektów, niewymienionych w art. 135 ust. 2 u.p.o.ś., czyni to rada powiatu, w drodze uchwały (art. 135 ust. 3 u.p.o.ś.). Zgodnie z treścią art. 135 ust. 3a u.p.o.ś. tworząc obszar ograniczonego użytkowania, wskazane organy określają granice obszaru, ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne budynków oraz sposób korzystania z terenów wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej albo przeglądu ekologicznego. Tworzące obszar ograniczonego użytkowania uchwała sejmiku województwa (uprzednio rozporządzenie właściwego wojewody) albo uchwała rady powiatu - po ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 2 i art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449) - stają się aktami prawa miejscowego.

Powodowie domagali się kwoty 95.862,04 zł tytułem nakładów, które należy ponieść w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla ich domu.

Wskazać należy, że szkoda w majątku powodów przejawiająca się w konieczności poniesienia nakładów rewitalizacyjnych powstała już w dacie wejścia w życie uchwały Nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 30 stycznia 2012 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.-Ł. w P., tj. w dniu 28 lutego 2012 r. W tym miejscu wskazać należy, że polska norma (...) normuje wymaganą izolacyjność akustyczną przegród budowlanych.

Z opinii biegłego sądowego W. P. wynika, że budynek mieszkalny powodów przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania spełniał wymogi Polskiej Normy, tj. normy PN-B- (...) - 3:1999 z zakresu izolacyjności akustycznej. Natomiast po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania przedmiotowy budynek nie spełnia już tych wymogów. W związku z tym, wymaga nakładów w postaci wymiany okien na okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej, co ma bezpośredni związek z wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. – Ł. w P.. Koszt nakładów, które powodowie powinni ponieść w związku z wprowadzeniem (...) w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego dla nieruchomości położonej w P., przy ul. (...), wynosi 95.862,04 zł.

Wprawdzie pozwany zgłosił pod adresem opinii szereg zarzutów, ale biegli odnieśli się do nich wyczerpująco na rozprawie i ostatecznie okazały się one niezasadne. Sąd podzielił bowiem w całości pisemne opinie wraz z ustnymi wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie przez biegłego W. P. i biegłego Z. B..

W konsekwencji powodowie muszą ponieść nakłady w wysokości 95.862,04 zł w celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego ich domowi mieszkalnemu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwotę 95.862,04 zł.

O odsetkach Sąd orzekł w oparciu o treść art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c., zasądzając je na rzecz:

- 1) D. K. od kwoty 5.000,00 zł od dnia 28 sierpnia 2018 roku (po upływie 7 dni od doręczenia opinii biegłych pozwanemu) i od kwoty 42.931,02 zł od dnia 16 października 2018 r. (po upływie 7 dni od doręczenia pisma z dnia 27 sierpnia 2018 r. rozszerzającego powództwo w tym zakresie) do dnia zapłaty,
- 2) M. K. od kwoty 2.500,00 zł od dnia 18 sierpnia 2018 r. (po upływie 7 dni od doręczenia opinii biegłych pozwanemu) i od kwoty 21.465,51 zł od dnia 16 października 2018 r. (po upływie 7 dni od doręczenia pisma z dnia 27 sierpnia 2018 r. rozszerzającego powództwo w tym zakresie) do dnia zapłaty,

3) K. K. od kwoty 2.500,00 zł od dnia 18 sierpnia 2018 r. (po upływie 7 dni od doręczenia opinii biegłych pozwanemu) i od kwoty 21.465,51 zł od dnia 16 października 2018 r. (po upływie 7 dni od doręczenia pisma z dnia 27 sierpnia 2018 r. rozszerzającego powództwo w tym zakresie) do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisów art. 98 k.p.c., obciążając nimi w całości stronę pozwaną. Sąd pozostawił szczegółowe wyliczenie kosztów referendarzowi sądowemu (art. 108 § 1 zd. 2), przy uwzględnieniu wynagrodzenia dla pełnomocników powodów na poziomie stawki minimalnej.

/-/ SSO Małgorzata Małecka

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować uzasadnienie w kontrolce,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego,
3. przedłożyć za 14 dni lub z apelacją.

Poznań, dnia 4 marca 2019 r.

/-/ SSO Małgorzata Małecka